

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Tradus și revizuit de IER (<http://ier.gov.ro/>)

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA YAȘAR ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 64863/13)

HOTĂRÂRE

Art. 1 din Protocolul nr. 1 • Dreptul la respectarea bunurilor • Confiscarea navei reclamantului utilizată pentru pescuitul ilegal de o terță persoană • Reaua-credință a reclamantului, stabilită de instanțele naționale în cadrul unei proceduri contradictorii • Inexistența unei sarcini excesive

STRASBOURG

26 noiembrie 2019

DEFINITIVĂ

26.02.2020

*Hotărârea a rămas definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție.
Poate suferi modificări de formă.*

În cauza Yaşar împotriva României

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din:

Jon Fridrik Kjølbro, *președinte*,

Iulia Antoanella Motoc,

Branko Lubarda,

Carlo Ranzoni,

Georges Ravarani,

Jolien Schukking,

Péter Paczolay, *judecători*,

și Andrea Tamietti, *grefier adjunct de secție*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 15 octombrie 2019,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 64863/13 îndreptată împotriva României, prin care doi resortisanți turci, domnii Kadır Dikmen și Erol Yaşar („reclamanții”), au sesizat Curtea la 7 octombrie 2013, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Reclamanții au fost reprezentați de domnul Matei Ilie Lieanu, avocat în București. Guvernul României („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, cel mai recent doamna Simona-Maya Teodoroiu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Domnul Erol Yaşar a susținut, în special, că, prin confiscarea navei sale, a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

4. La 18 noiembrie 2014, plângerea domnului Erol Yaşar privind confiscarea navei sale a fost comunicată Guvernului; capetele de cerere introduse de domnul Kadır Dikmen (în continuare K.D.), precum și celelalte capete de cerere formulate de domnul Yaşar, au fost declarate inadmisibile în temeiul art. 54 § 3 din Regulamentul Curții. În consecință, denumirea cauzei a fost schimbată din *Dikmen și Yaşar împotriva României* în *Yaşar împotriva României* și, în continuare, termenul „reclamantul” se referă la domnul Yaşar.

ÎN FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamantul locuiește în Çayırlı (Turcia).

A. Percheziţionarea şi confiscarea navei reclamantului

6. La 2 aprilie 2010, K.D. naviga împreună cu echipajul său pe Marea Neagră, pe o navă închiriată de la reclamant şi care avea arborat pavilionul românesc.

7. Paza de coastă română le-a cerut să se oprească la o distanţă de aproximativ 42 de mile marine de Sfântu Gheorghe şi 68 de mile marine de Gura Portiţei. Deoarece echipajul a refuzat iniţial să se oprească, paza de coastă i-a somat să facă acest lucru, ameninţând cu deschiderea focului. Echipajul s-a supus ordinului de oprire, iar nava a fost controlată.

8. În urma percheziţiei efectuate pe puntea navei, paza de coastă nu a găsit peşte, dar a găsit echipamente de pescuit neautorizate, care păreau să fi fost utilizate recent. De asemenea, s-a stabilit că nava nu era autorizată să efectueze activităţi de pescuit în zona economică exclusivă a României în Marea Neagră, că K.D. nu deţinea licenţă de pescuit şi că nava nu avea la bord un jurnal de pescuit în care ar fi trebuit să fie notate activităţile sale de pescuit. Activităţile respective au fost ordonate de K.D. în calitate de comandant al navei şi efectuate de membrii echipajului, fără ca aceştia din urmă să aibă cunoştinţă de încălcarea cerinţelor legale în materie de pescuit şi de arborarea fără drept a pavilionului românesc.

9. Membrii echipajului au fost acuzaţi de săvârşirea unor infracţiuni legate de regimul pescuitului în apele teritoriale româneşti.

10. Nava a fost escortată în portul Constanţa, iar mărfurile şi nava au fost confiscate. Potrivit reclamantului, valoarea navei se ridică la 800 000 de euro (EUR), întrucât era echipată cu motoare noi de tip Volvo şi hărţi electronice care foloseau cea mai recentă tehnologie.

B. Primul set de proceduri şi condamnarea lui K.D.

11. Prin rechizitoriul din 9 iunie 2010, K.D. a fost trimis în judecată în faţa Judecătoriei Constanţa pentru săvârşirea unor infracţiuni prevăzute de Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul şi acvacultura, întrucât s-a constatat că acesta nu deţinea licenţă de pescuit pentru navă, că deţinea şi utilizase echipamente de pescuit fără autorizaţie, că efectuase activităţi de pescuit ilegale şi că arborase fără drept pavilionul românesc.

12. K.D., reprezentat prin avocat ales, şi anume domnul Lieanu, a optat pentru recunoaşterea pe deplin a vinovăţiei şi, astfel, să fie urmată o procedură simplificată, în conformitate cu art. 320¹ C. proc. pen. (infra, pct. 35).

13. La 24 mai 2011, K.D. a declarat în faţa instanţei că a utilizat nava pe baza unui acord verbal cu reclamantul, care era proprietarul acesteia. În plus, acesta a declarat că, deşi nu îl anunţa pe reclamant de fiecare dată când nava părăsea apele teritoriale turceşti, la întoarcerea din apele teritoriale străine,

echipajul îl informa întotdeauna pe reclamant de unde prinseseră peşte şi, în ciuda faptului că, de obicei, reclamantul se supăra din cauza acestor informaţii, le acorda oricum un bonus pentru prinderea peştelui.

14. Reclamantul a prezentat instanţei o declaraţie scrisă, făcută în faţa unui notar public din Istanbul, la 27 ianuarie 2011, în care a declarat că nava, care era proprietatea sa, a fost „interceptată fără ştirea sa în apele teritoriale româneşti”. Acesta i-a cerut instanţei să-i înapoieze toate echipamentele de pe navă (inclusiv plasele de pescuit). S-a angajat să nu intre niciodată în apele teritoriale româneşti şi să nu încalce legile române. De asemenea, a prezentat o copie a titlului său de proprietate asupra navei, precum şi o licenţă de pescuit în apele teritoriale turceşti.

15. În ciuda mai multor solicitări de a-şi declara poziţia în acest caz, adresate de instanţă Agenţiei Naţionale pentru Pescuit şi Acvacultură, aceasta nu a răspuns şi nici nu a formulat pretenţii civile.

16. Prin hotărârea din 13 iulie 2011, Judecătoria Constanţa l-a condamnat pe K.D. la 2 ani de închisoare cu suspendare. De asemenea, a dispus confiscarea echipamentului de pescuit şi restituirea navei reclamantului, întrucât nu existau dovezi clare că K.D. folosisse nava în apele teritoriale române cu ştirea reclamantului.

17. Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanţa a formulat recurs împotriva acestei hotărâri, argumentând că K.D. ar trebui, de asemenea, să fie obligat la plata unei amenzi de 6 000 de lei româneşti (RON), având în vedere condamnarea sa penală anterioară pentru săvârşirea unor infracţiuni legate de regimul de pescuit şi că nava reclamantului ar trebui să fie confiscată ca măsură de siguranţă, în conformitate cu art. 66 din OUG 23/2008 (infra, pct. 33).

18. Prin hotărârea definitivă din 30 martie 2012, Curtea de Apel Constanţa a admis recursul parchetului şi a casat parţial hotărârea instanţei inferioare. Instanţa a respins cererea de a-l obliga pe K.D. la plata unei amenzi penale; cu toate acestea, constatând că reclamantul nu a fost citat în procedură, curtea de apel a dispus ca instanţa inferioară să reexamineze cauza numai în ceea ce priveşte măsura confiscării speciale a navei reclamantului şi să îl citeze pe reclamant să se prezinte în instanţă, întrucât măsura în cauză putea să afecteze semnificativ dreptul său de proprietate.

C. Al doilea set de proceduri: examinarea măsurii confiscării speciale

19. În cadrul noului set de proceduri, K.D. a fost reprezentat de domnul Lieanu, avocatul reclamantului în procedura în faţa Curţii (supra, pct. 2); reclamantul a fost citat legal. Cu toate acestea, nici K.D. şi nici reclamantul nu au fost prezenţi în cursul vreuneia dintre şedinţele de judecată, nici în faţa primei instanţe, nici în faţa instanţei de recurs.

20. La ultimul termen din 21 martie 2013, Judecătoria Constanţa a stabilit, în primul rând, sfera de aplicare a cauzei, considerând că era competentă să

examineze doar măsura de siguranță impusă în privința navei reclamantului, restul cauzei fiind deja soluționat, atât sub aspect penal, cât și sub aspect civil. Avocatul lui K.D. a acceptat aceste concluzii.

Totuși, acesta a argumentat că nava nu a fost interceptată în apele teritoriale ale României, ceea ce implică faptul că infracțiunea care a condus la luarea măsurii de siguranță a avut loc în afara jurisdicției României.

21. Prin hotărârea din 8 aprilie 2013, Judecătoria Constanța a dispus confiscarea navei care aparținea reclamantului, invocând art. 66 din OUG nr. 23/2008 (infra, pct. 33). Instanța a reținut că lungimea plaselor de pescuit aruncate în apele adânci indica faptul că nava fusese utilizată în mod necesar pentru săvârșirea infracțiunii de pescuit ilegal pentru care a fost condamnat K.D. și că, fără navă, nu ar fi fost posibile activitățile de pescuit în Marea Neagră. A hotărât că nu avea nicio relevanță dacă reclamantul a avut sau nu cunoștință de scopul utilizării navei de către K.D, deoarece, conform art. 66 din OUG nr. 23/2008, măsura confiscării nu era condiționată de atitudinea subiectivă a proprietarului navei, în cazul în care proprietarul nu era și autorul infracțiunii; din acest punct de vedere, art. 66 constituia norma specială, care se îndepărta astfel de norma generală (art. 118 C. pen.; infra, pct. 34).

22. K.D. și reclamantul, ambii reprezentați de domnul Lieanu, au formulat recurs împotriva acestei hotărâri.

23. În recursul introdus în numele lui K.D., reprezentantul său, domnul Lieanu, a invocat următoarele argumente.

24. În primul rând, acesta a susținut că definiția zonei economice exclusive a României era contestată, întrucât, în absența unei reglementări specifice a Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării, aceasta ar fi trebuit să fie decisă de către statele de coastă relevante, ceea ce nu s-a întâmplat în speță.

25. A invocat, de asemenea, art. 118 alin. (6) C. pen. (infra, pct. 34), care prevedea că nu ar trebui confiscate bunurile care fac parte din mijloacele de existență ori de exercitare a profesiei unei persoane. A argumentat că singurul venit al reclamantului provenea din închirierea navei și din activitățile de pescuit aferente. Acesta a mai afirmat că măsura confiscării speciale ar trebui să se aplice atunci când bunurile în cauză ar servi drept potențială despăgubire pentru părțile vătămate; a susținut că, în cazuri similare în care era aplicabilă măsura confiscării speciale, instanțele naționale au dispus ca respectiva confiscare să fie efectuată prin echivalent bănesc (a se vedea practica internă, infra, pct. 36).

26. În minuta ultimei ședințe din 20 iunie 2013 se menționează că atât K.D., cât și reclamantul au contestat impunerea măsurii confiscării speciale și au invocat dispozițiile art. 118 alin. (1) lit. b) C. pen. (infra, pct. 34), conform căruia bunurile care au fost folosite la săvârșirea unei infracțiuni nu ar trebui confiscate în cazul în care aparțin altei persoane decât făptuitorul și care nu cunoștea scopul utilizării lor. Aceștia au afirmat că nava și echipamentul de pescuit erau proprietatea reclamantului și că acesta din urmă nu a știut cum erau folosite bunurile închiriate de K.D. în zona economică

exclusivă a României. Potrivit acestora, confiscarea navei a fost disproporţionată în raport cu natura şi gravitatea infracţiunii, având în vedere valoarea semnificativă a navei şi absenţa oricărui prejudiciu dovedit. Au argumentat că nu a fost cauzat niciun prejudiciu şi că nicio parte civilă sau vătămată nu au formulat pretenţii în procedură. În această privinţă, au solicitat ca, în cazul în care era necesară adoptarea măsurii confiscării, aceasta să fie luată în conformitate cu art. 118 alin. (2) C. pen., prin echivalent bănesc în valoare de 10 000 EUR.

27. Prin hotărârea definitivă din 26 iunie 2013 (redactată la 15 iulie 2013), Curtea de Apel Constanţa a respins recursul reclamantului şi a confirmat hotărârea instanţei inferioare.

28. Fără a face referire în niciun fel la argumentele invocate în numele lui K.D. cu privire la jurisdicţie (supra, pct. 24), instanţa de recurs a considerat că, în speţă, sunt aplicabile dispoziţiile *lex specialis* OUG nr. 23/2008, făcând obligatorie confiscarea navei în conformitate cu art. 66 din ordonanţa de urgenţă. Cu toate acestea, instanţa a reţinut buna-credinţă a reclamantului şi conştientizarea de către acesta, în sensul art. 118 C. pen., a scopului ilegal al utilizării navei sale.

29. Astfel, instanţa a constatat că existenţa la bord a mai multor echipamente utilizate în mod specific pentru pescuitul ilegal era un indiciu al relei-credinţe a reclamantului. În plus, la momentul confiscării, nava nu deţinea nici o licenţă de pescuit şi nici o autorizaţie de utilizare a echipamentului de pescuit. Prin urmare, instanţa a declarat că „nu se poate susţine inocenţa reclamantului”, în timp ce declaraţia făcută de el în faţa notarului în acest sens (supra, pct. 14) nu era suficientă pentru a-i dovedi buna-credinţă, întrucât nu era coroborată de alte dovezi.

30. Instanţa a hotărât, de asemenea, că, în prezenta cauză, nu era acceptabilă confiscarea prin echivalent bănesc, având în vedere faptul că măsura confiscării care a fost aplicată era proporţională cu gravitatea infracţiunii şi cu amploarea consecinţelor care ar fi putut fi provocate din punct de vedere economic şi ecologic, şi anume prejudiciul care putea fi adus stocurilor de peşte protejate din Marea Neagră. În acest context, instanţa a făcut referire la frecvenţa vătămare a delfinilor şi a altor specii, cauzată de acest tip de activitate infracţională.

D. Evoluţia ulterioară

31. Guvernul a susţinut că, în 2013, valoarea navei fusese apreciată de o comisie de evaluare specială, care a constatat, în raportul său din 14 noiembrie 2013, că nava avea un grad de depreciere de 81%.

32. Au fost lansate mai multe cereri de licitaţie publică. Nava a fost vândută, în cele din urmă, unei persoane particulare, la 8 august 2016, la preţul de 8 500 RON (aproximativ 1 900 EUR), ceea ce reflecta deprecierea

majoră a valorii navei. Bani au fost colectați la Trezoreria Statului la 27 septembrie 2016.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

A. Dreptul intern

33. Art. 66 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura are următorul cuprins:

Articolul 66

„(1) Sunt supuse ridicării în vederea confiscării uneltele și ambarcațiunile de pescuit, animalele, mijloacele de transport, armele de foc și orice alte bunuri care au fost folosite la săvârșirea infracțiunilor.”

34. Dispozițiile relevante din art. 118 C. pen., în vigoare la momentul faptelor, se citesc astfel:

Art. 118

„Sunt supuse confiscării speciale:

[...]

b) bunurile care au fost folosite, în orice mod, la săvârșirea unei infracțiuni, dacă sunt ale infractorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor [...]

În cazul prevăzut în alin. 1 lit. b), dacă valoarea bunurilor supuse confiscării este vădit disproporționată față de natura și gravitatea infracțiunii, se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de urmarea infracțiunii și de contribuția bunului la producerea acesteia.

[...]

Instanța poate să nu dispună confiscarea bunului dacă acesta face parte din mijloacele de existență, de trebuință zilnică ori de exercitare a profesiei infractorului sau a persoanei asupra căreia ar putea opera măsura confiscării speciale.”

35. Art. 320¹ C. proc. pen., în vigoare la momentul faptelor, prevedea o procedură simplificată pentru situația în care inculpatul își recunoștea pe deplin vina și accepta ca judecata să se facă exclusiv în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în schimbul unei pedepse mai puțin severe, redusă cu până la o treime, în eventualitatea unei condamnări.

B. Practica internă

36. Practica internă la care face referire reclamantul arăta că, pe de o parte, măsura confiscării speciale ar trebui să fie aplicată numai în cazul în care bunurile ar servi drept o posibilă despăgubire (hotărârea nr. 717 din 16 septembrie 2003 a Curții de Apel Constanța). Pe de altă parte, hotărârile nr.

963 din 18 octombrie 2012 și nr. 1017 din 3 noiembrie 2011 ale Curții de Apel Constanța arătau că instanțele au dispus, în schimb, confiscarea prin echivalent bănesc în valoare de 10 000 EUR, în conformitate cu art. 118 alin. (2) C. pen., având în vedere faptul că valoarea pecuniară a navei în cauză era de câteva ori mai mare decât orice posibil prejudiciu cauzat.

37. Guvernul a prezentat un punct de vedere formulat de instanțele interne aflate în competența teritorială a Curții de Apel Constanța. Instanțele au precizat că abordarea lor constantă a subiectului prezentei cauze a constat întotdeauna în evaluarea aplicabilității art. 118 alin. (2) C. pen., coroborat cu art. 66 din OUG nr. 23/2008, în funcție de faptul dacă valoarea navei era sau nu disproporționată față de natura și gravitatea infracțiunii, consecințele ei și rolul jucat de navă în comiterea infracțiunii. Această abordare era clară și previzibilă, în sensul că măsura confiscării aplicate în temeiul art. 66 nu era automată, ci era evaluată întotdeauna în circumstanțele speciale ale fiecărei cauze. A fost prezentată jurisprudența relevantă, în care instanțele au dispus confiscarea altor nave turcești, instanțele subliniind frecvența săvârșirii unor infracțiuni similare cu cele din prezenta cauză de către echipaje de pescuit aflate pe nave sub pavilion turc. Instanțele au precizat, de asemenea, că exista o practică frecventă ce consta în disimularea proprietarului real al unei nave, prin înregistrarea acesteia pe numele altei persoane decât comandantul acesteia, astfel încât să se prevină dispunerea unei eventuale confiscări a acesteia de la o terță parte.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1 LA CONVENȚIE

38. Reclamantul s-a plâns că respectiva confiscare a navei sale a constituit o ingerință nelegală și disproporționată în exercitarea dreptului său la respectarea bunurilor sale. A invocat art. 1 din Protocolul nr. 1, care se citește astfel:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.”

A. Cu privire la admisibilitate

39. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție și nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

1. Argumentele părţilor

(a) Reclamantul

40. Reclamantul a susţinut că respectiva confiscare a navei sale a fost nelegală în măsura în care acţiunile sale nu erau supuse jurisdicţiei României, întrucât, la momentul confiscării, nava nu se afla în zona economică exclusivă a României. În acest sens, a subliniat că nu a fost încheiat niciun tratat bilateral între statele de coastă relevante care să stabilească zonele economice exclusive respective.

41. De asemenea, a susţinut că măsura confiscării a fost disproporţionată având în vedere valoarea navei în raport cu prejudiciul efectiv suferit prin săvârşirea infracţiunii – prejudiciu care, pretindea acesta, nu exista de fapt, întrucât nicio parte vătămată nu a formulat nicio pretenţie civilă în cadrul procedurii penale.

42. În plus, autorităţile române nu au aplicat dispoziţiile relevante ale art. 118 alin. (2) C. pen., care permiteau confiscarea prin echivalent bănesc, astfel cum reiese din jurisprudenţa Curţii de Apel Constanţa (supra, pct. 36).

(b) Guvernul

43. În ceea ce priveşte problema jurisdicţiei, Guvernul a susţinut că, având în vedere coordonatele geografice care indică poziţia în care a fost confiscată nava (supra, pct. 7), şi anume în zona economică exclusivă a României, jurisdicţia României era de necontestat. Poziţia specifică a navei a fost de natură să poată ridica eventuale probleme de jurisdicţie numai în ceea ce priveşte Ucraina şi, chiar şi într-o astfel de situaţie, jurisdicţia României a devenit clară în urma hotărârii pronunţate de Curtea Internaţională de Justiţie la 3 februarie 2009, prin care au fost stabilite zonele de jurisdicţie exclusivă ale celor două ţări. În plus, Guvernul a susţinut că K.D. şi echipajul său cunoşteau locaţia navei, adică ştiau că se află în zona românească, având în vedere faptul că, atunci când a fost interceptată, nava avea arborat pavilionul român, chiar dacă nava era înregistrată la autorităţile turce.

44. În plus, Guvernul a susţinut că măsura contestată era legală, fiind întemeiată pe art. 66 din OUG nr. 23/2008, coroborat cu dispoziţiile art. 118 C. pen. (supra, pct. 33 şi 34). Legea relevantă era clară, accesibilă şi a fost aplicată într-un mod previzibil, după cum demonstrează şi jurisprudenţa relevantă a instanţelor naţionale din raza de competenţă teritorială a Curţii de Apel Constanţa (supra, pct. 37). Măsura a fost necesară pentru reglementarea folosinţei bunurilor, în conformitate cu cel de-al doilea paragraf al art. 1 din Protocolul nr. 1, în contextul general al luptei împotriva pescuitului ilegal şi al încercării de a proteja resursele biologice ale zonei economice exclusive a României.

45. Guvernul a susţinut, de asemenea, că măsura luată împotriva reclamantului a fost proporţională, având în vedere natura şi gravitatea infracţiunii săvârşite. În plus, reclamantul nu a prezentat în faţa instanţelor interne sau a Curţii niciun document sau raport cu privire la valoarea navei şi a echipamentului acesteia sau la faptul că nava reprezenta singura lui sursă de venit, în sensul art. 118 alin. (6) C. pen. Atunci când au dispus confiscarea navei care aparţinea reclamantului, instanţele naţionale au evaluat nu numai relevanţa art. 66 din OUG nr. 23/2008, ci şi aspectele referitoare la propriul său comportament în legătură cu infracţiunea săvârşită de K.D. Ca urmare a unei proceduri contradictorii în care reclamantul, reprezentat prin avocat ales (supra, pct. 22), a avut posibilitatea de a prezenta probe şi argumente, instanţele au constatat că buna-credinţă a acestuia nu era susţinută de probe suficiente şi, astfel, excepţiile de la măsura confiscării, prevăzute la art. 118 C. pen., nu erau aplicabile.

2. Motivarea Curţii

(a) Norma aplicabilă

46. Curtea constată că măsura confiscării în litigiu a constituit o ingerinţă în exercitarea de către reclamant a dreptului său la respectarea bunurilor sale. Acest lucru nu a fost contestat de părţi.

47. În continuare, Curtea subliniază că art. 1 din Protocolul nr. 1 cuprinde trei norme distincte: prima normă, prevăzută în prima teză a primului paragraf, este de natură generală şi enunţă principiul respectării bunurilor; a doua normă, inclusă în a doua teză a primului paragraf, reglementează privarea de proprietate şi o supune anumitor condiţii; a treia normă, menţionată în al doilea paragraf, recunoaşte că statele contractante au dreptul de a reglementa folosinţa bunurilor conform interesului general sau de a asigura plata impozitelor ori a altor contribuţii, sau a amenzilor. Cele trei norme nu sunt totuşi „distincte” în sensul că nu sunt legate între ele. A doua şi a treia normă se referă la cazuri specifice de ingerinţă în dreptul la respectarea bunurilor şi ar trebui aşadar să fie interpretate ținând seama de principiul general enunţat în prima normă [a se vedea, printre altele, *AGOSI împotriva Regatului Unit*, 24 octombrie 1986, pct. 48, seria A nr. 108, şi *Centro Europa 7 S.r.l. şi Di Stefano împotriva Italiei* (MC), nr. 38433/09, pct. 185, CEDO 2012].

48. În prezenta cauză, confiscarea a afectat un bun cu privire la care instanţele au constatat că a fost utilizat în mod ilegal şi a avut ca scop împiedicarea utilizării navei reclamantului pentru săvârşirea alte infracţiuni, în detrimentul comunităţii.

49. Curtea observă că măsura confiscării navei reclamantului a fost permanentă şi a condus la un transfer de proprietate concludent (a se vedea *Andonoski împotriva Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei*, nr. 16225/08, pct. 30, 17 septembrie 2015; şi *a contrario*, *JGK Statyba Ltd şi Guselnikovas*

împotriva Lituaniei, nr. 3330/12, pct. 115, 5 noiembrie 2013; și *Hábenczius împotriva Ungariei*, nr. 44473/06, pct. 28, 21 octombrie 2014). Guvernul nu a susținut că exista vreo posibilitate ca reclamantul să solicite restituirea bunului său [a se vedea, *a contrario*, *C.M. împotriva Franței* (dec.), nr. 28078/95, CEDO 2001-VII]. Prin urmare, Curtea consideră că măsura constituie, în circumstanțele prezentei cauze, o privare de proprietate (a se vedea *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi împotriva Sloveniei*, nr. 42079/12, pct. 37-38, 17 ianuarie 2017 și *S.C. Service Benz Com S.R.L. împotriva României*, nr. 58045/11, pct. 30, 4 iulie 2017).

(b) Respectarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

(i) Principii generale

50. Curtea reiterează că, pentru a fi compatibilă cu art. 1 din Protocolul nr. 1, o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate trebuie efectuată „pentru cauză de utilitate publică” și „în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional”. Ingerința trebuie să asigure un „echilibru just” între cerințele de interes general ale comunității și cerințele de protecție a drepturilor fundamentale ale individului (a se vedea *Sporrong și Lönnroth împotriva Suediei*, 23 septembrie 1982, pct. 69 și 73, seria A nr. 52, și *S.C. Service Benz Com S.R.L.*, citată anterior, pct. 28).

51. În cadrul acestui exercițiu, Curtea recunoaște că statul dispune de o marjă largă de apreciere în ceea ce privește alegerea mijloacelor care trebuie folosite și stabilirea aspectului dacă respectivele consecințe ale folosirii mijloacelor sunt justificate de interesul general, în scopul atingerii obiectivului urmărit [a se vedea *G.I.E.M. S.r.l. și alții împotriva Italiei* (MC), nr. 1828/06 și alte 2 cereri, pct. 292-293, 28 iunie 2018, cu trimiterile suplimentare, și *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi*, citată anterior, pct. 39]. Echilibrul necesar nu poate fi asigurat dacă persoana sau persoanele în cauză au fost supuse unei sarcini individuale și excesive (a se vedea *Sporrong și Lönnroth*, citată anterior, pct. 73, și *Waldemar Nowakowski împotriva Poloniei*, nr. 55167/11, pct. 47, 24 iulie 2012).

(ii) Aplicarea acestor principii în prezenta cauză

(α) Prevăzută de lege

52. În ceea ce privește clarificarea aspectului dacă ingerința în exercitarea de către reclamant a dreptului său de proprietate era prevăzută de lege, Curtea observă că măsura confiscării în litigiu a fost impusă în temeiul dispozițiilor relevante ale OUG nr. 23/2008, coroborate cu dispozițiile art. 118 C. pen. (supra, pct. 33 și 34).

53. În măsura în care reclamantul a invocat o încălcare a principiului legalității, făcând referire la lipsa de competență a instanțelor românești (supra, pct. 40), Curtea observă că, în cursul primului set de proceduri, K.D., în mod implicit, și reclamantul, în mod expres, au admis că infracțiunea a

avut loc în apele teritoriale româneşti, făcând astfel aplicabilă legislaţia românească (supra, pct. 12 şi 14).

54. În plus, procesul penal s-a încheiat la 30 martie 2012, K.D. fiind condamnat pentru infracţiunea care a determinat aplicarea măsurii de siguranţă cu privire la nava reclamantului. Concluziile formulate de instanţă în acest sens au dobândit autoritate de lucru judecat, cauza fiind trimisă spre rejudecare numai sub aspectul examinării confiscării în cadrul unei proceduri contradictorii în care reclamantul să fie, de asemenea, citat în mod legal (supra, pct. 18).

55. În cele din urmă, Curtea observă că, potrivit înscrisurilor aflate la dosar, nu a fost lămurit aspectul dacă reclamantul a invocat excepţia de necompetenţă în faţa instanţelor interne, în cadrul celui de-al doilea set de proceduri (supra, pct. 23 şi 26). Deşi este adevărat că aceeaşi excepţie a fost invocată de K.D., Curtea constată că a fost respinsă implicit de instanţe, odată ce acestea au stabilit sfera de aplicare şi limitele rejudecării (supra, pct. 20 şi 27).

56. Curtea reiterează că, în orice sistem juridic, instanţelor interne le revine sarcina de a interpreta dispoziţiile de drept penal material pentru a determina, având în vedere structura fiecărei infracţiuni, dacă toate elementele constitutive ale acesteia au fost întrunite (a se vedea *Plechkov împotriva României*, nr. 1660/03, pct. 70, 16 septembrie 2014). De asemenea, Curtea subliniază că nu are rolul de a examina şi defini existenţa sau întinderea zonei economice exclusive a României sau obligaţiile ce revin României în raport cu o astfel de zonă (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Plechkov*, citată anterior, pct. 67).

57. Având în vedere cele de mai sus, Curtea nu identifică niciun semn de arbitrar în interpretarea în cauză a dreptului intern aplicabil [a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beyeler împotriva Italiei* (MC), nr. 33202/96, pct. 108, CEDO 2000-I] care să fie previzibil în mod rezonabil, în sensul jurisprudenţei Curţii [a se vedea *Lekić împotriva Sloveniei* (MC), nr. 36480/07, pct. 95, 11 decembrie 2018, şi, în contextul art. 7 din Convenţie, *Previti împotriva Italiei* (dec.), nr. 45291/06, pct. 283, 8 decembrie 2009].

58. Prin urmare, Curtea concluzionează că ingerinţa era prevăzută de lege.

(β) Scop legitim

59. Curtea admite că ingerinţa în litigiu a urmărit scopul legitim de prevenire a infracţiunilor legate de pescuitul ilegal în Marea Neagră; întrucât astfel de activităţi reprezintă o ameninţare gravă pentru resursele biologice din zonă, acest scop serveşte interesului general.

(χ) Proportionalitate

60. În ceea ce priveşte asigurarea unui echilibru just între mijloacele utilizate de autorităţile interne în scopul prevenirii activităţilor infracţionale

legate de pescuitul ilegal în Marea Neagră și protecția dreptului de proprietate al reclamantului, Curtea reiterează că un astfel de echilibru depinde de mulți factori, iar comportamentul proprietarului bunului este doar un element din toate circumstanțele care ar trebui luate în considerare (a se vedea *AGOSI*, citată anterior, pct. 54). Curtea trebuie să analizeze dacă procedurile aplicabile în prezenta cauză au fost de natură să permită să se ia în considerare în mod rezonabil gradul de vinovăție sau diligență imputabil reclamantului sau, cel puțin, relația dintre comportamentul acestuia și încălcarea legii care a avut loc; și, de asemenea, dacă procedurile în cauză i-au oferit o oportunitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în fața autorităților relevante (*ibidem*, pct. 55). Pentru a verifica dacă au fost îndeplinite aceste condiții, trebuie să se adopte o abordare globală asupra procedurilor aplicabile (a se vedea *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi*, citată anterior, pct. 43).

61. Revenind la faptele cauzei cu care a fost sesizată, Curtea constată, în primul rând, că nava a fost confiscată în cadrul procesului penal împotriva lui K.D., care a declarat că o utiliza în baza unui acord verbal cu reclamantul (supra, pct. 13). Acesta din urmă nu a fost acuzat în cadrul acestei proceduri, în care K.D. a fost condamnat în urma unei proceduri simplificate, bazată pe recunoașterea vinovăției sale (supra, pct. 12-18). Întrucât instanțele interne au considerat că măsura confiscării nu a fost luată în urma unei proceduri contradictorii, iar reclamantul nu a fost citat să se prezinte în instanță, procedura a început din nou, pentru a-i permite proprietarului navei să prezinte orice argumente și probe pe care le considera adecvate în legătură cu măsura în cauză (supra, pct. 18).

62. Noul set de proceduri privind legalitatea ridicării și confiscării, dar și caracterul arbitrar al acestor măsuri, și în care reclamantul a fost citat în mod legal și reprezentat de un avocat ales, s-a desfășurat în mod contradictoriu, iar reclamantul a avut oportunitatea de a prezenta probele și argumentele pe care le-a considerat necesare pentru a-și proteja interesele. Mai mult, nu s-a aplicat nicio prezumție irefragabilă în defavoarea sa. Dimpotrivă, acesta ar fi putut să-și dovedească buna-credință, ceea ce ar fi putut conduce la restituirea bunului său [a se vedea, cu titlu de exemplu și *mutatis mutandis*, *Yildirim împotriva Italiei* (dec.), nr. 38602/02, CEDO 2003-IV]. Într-adevăr, în conformitate cu art. 118 alin. (1) lit. b) C. pen. (supra, pct. 34), ale cărui dispoziții au fost considerate, în cele din urmă, aplicabile de către Curtea de Apel Constanța (supra, pct. 28), bunurile aparținând unui terț puteau fi confiscate numai dacă acesta din urmă a cunoscut scopul folosirii lor de către autorul infracțiunii.

63. La încheierea procedurii respective, instanțele naționale au stabilit că reclamantul trebuie să fi avut cunoștință de faptul că nava fusese utilizată pentru săvârșirea infracțiunii. Pentru a ajunge la această concluzie, instanța de recurs a considerat relevant faptul că nava nu deținea nici licență de pescuit, nici autorizație de utilizare a echipamentului de pescuit. Prezența la bordul navei a mai multor echipamente utilizate în mod specific pentru

pescuitul ilegal, care au fost revendicate de reclamant ca bunuri proprii, a constituit un alt indiciu al relei-credințe a acestuia (supra, pct. 29). Niciun element din dosar nu sugerează că instanțele române au acționat în mod arbitrar în aprecierea probelor care le-au fost prezentate de reclamant cu privire la acest aspect.

64. În plus, atunci când au pus în balanță drepturile în cauză, instanțele interne au făcut referire la gravitatea infracțiunii săvârșite prin utilizarea navei confiscate și au hotărât că măsura confiscării prin echivalent bănesc nu ar fi adecvată (supra, pct. 30). În acest context, Curtea consideră relevant faptul că reclamantul nu a prezentat în fața instanțelor naționale probe cu privire la valoarea navei, care se presupune că ar fi fost cu mult mai mare decât orice potențial prejudiciu cauzat (supra, pct. 10 și 41), precum și cu privire la faptul că închirierea navei era singura lui sursă de venit (supra, pct. 25). În această privință, Curtea nu poate decât să constate că, din cauza gradului considerabil de depreciere a navei, aceasta a fost vândută, în cele din urmă, cu aproximativ 1 900 EUR (supra, pct. 31-32).

65. Considerentele de mai sus sunt suficiente pentru a-i permite Curții să concluzioneze că, având în vedere marja largă de apreciere de care beneficiază autoritățile naționale în acest domeniu, confiscarea navei reclamantului nu i-a impus acestuia o sarcină excesivă.

66. Prin urmare, nu a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară cererea admisibilă;*
2. *Hotărăște că nu a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.*

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris la 26 noiembrie 2019, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Andrea Tamietti
Grefier adjunct

Jon Fridrik Kjølbro
Președinte